

REKENINGKUNDE: VRAESTEL II

Tyd: 2 uur

100 punte

INLIGTINGSBOEKIE

$\frac{\text{Bruto Wins}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Bruto Wins}}{\text{Koste van verkope}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Netto Wins}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Bedryfsuitgawes}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Bedryfswins}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Bedryfswins}}{\text{Koste van verkope}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Netto wins na belasting}}{\text{Gemiddelde aandeelhouersekwhiteit}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Netto wins voor belasting + Rente- uitgawe}}{\text{Gemiddelde kapitaal aangewend}} \times \frac{100}{1}$	
Bedryfsbates : Bedryfslaste		(Bedryfsbates – Voorraad) : Bedryfslaste
$\frac{\text{Gemiddelde debiteure}}{\text{Kredietverkope}} \times \frac{365 \text{ of } 12}{1}$	$\frac{\text{Gemiddelde krediteure}}{\text{Krediet aankope}} \times \frac{365 \text{ of } 12}{1}$	$\frac{\text{Koste van verkope}}{\text{Gemiddelde voorraad}}$
$\frac{\text{Gemiddelde voorraad}}{\text{Koste van verkope}} \times \frac{365 \text{ of } 12}{1}$	$\frac{\text{Eindvoorraad}}{\text{Koste van verkope}} \times \frac{365 \text{ of } 12}{1}$	Bedryfsbates – Bedryfslaste
Niebedryfslaste : Aandeelhouersekwhiteit		Totale bates : Totale laste
$\frac{\text{Wins na belasting}}{\text{Getal aandeel uitgereik}}$		$\frac{\text{Dividende op gewone aandeel}}{\text{Getal aandeel uitgereik}}$
$\frac{\text{Vaste koste}}{(\text{Verkoopsprys per eenheid} - \text{Veranderlike koste per eenheid})}$		$\frac{\text{Totale gewone aandeelhouersekwhiteit}}{\text{Getal aandeel uitgereik}}$

VRAAG 1 BEGROTINGS EN PROBLEEMOPLOSSING

(30 punte, 35 minute)

Funzo Roomysfabriek is 'n fabriek wat fynproewersroomys aan hotelle en konvensiesentrums verkoop in **tienliteremmers**. Die egte vrugte in hul roomys word hoofsaaklik in die somermaande gekoop en dan bevries.

Funzo Roomysfabriek kon nie die nodige hoeveelhede vrugte vir die volgende jaar koop nie vanweë die vroeëre droogte wat die vrugtegewasse in Suid-Afrika beïnvloed het.

Voorspellingstaat van omvattende inkomste vir die fabriek

	November 2016 R	Desember 2016 R	Desember Eenheidskoste R
INKOMSTE			
Verkope	198 000	222 000	370
Korting ontvang	9 400	1 134	
UITGAWES			
Direkte materiaal:			158
Vrugte	16 937	20 210	
Roomysmengsel	22 680	27 090	
Verpakkingskoste	17 280	20 640	
Direkte arbeidskoste	19 440	23 220	54
Vervaardigingsbokoste			84
Waardevermindering	12 600	12 900	
Versekering	430	430	
Veranderlike koste: elektrisiteit	5 040	6 020	14
Ander veranderlike bokoste	11 880	14 190	33
Verlies op verkoop van lotvrieser	-	2 580	
Administratiewe uitgawes (vasgestel)	15 000	15 400	
Verkoops- en verspreidingskoste (vasgestel)	8 400	8 500	

Bykomende inligting

- 25% van hul verkope is kontant. Die kredietverkope sal na verwagting terugbetaal word in die maand wat op die verkope volg.
- Die roomysmengsel word op krediet gekoop. Funzo Roomysfabriek beplan om hul skuld in die volgende maand terug te betaal om voordeel te trek uit die afslag wat hul verskaffer hulle gee volgens die kredietbepalings. Dit is die enigste aankoop wat hulle op krediet doen.
- Die vrugte wat gekoop word, word op die datum van aankoop met 'n kredietkaart betaal. Vrugte ter waarde van R23 450 sal na verwagting in November gekoop word en R47 200 in Desember 2016.
- 'n Fabriekswerker het gevra of R300 van sy loon vir Januarie 2017 in Desember aan hom betaal kan word. Daar is hierop ooreengekom.
- Op 30 November was die totale kosprys van hul toerusting R840 000. Die waardevermindering op toerusting is 'n vaste koers van 18% p.j.

- Hulle beoog om op 1 Desember 2016 'n nuwe lotvrieser kontant te koop. Die ou lotvrieser sal op dieselfde datum aan Yskashandelaars verkoop word. Die besonderhede is soos volg:
 - Kosprys: R40 000
 - Opgehoopte waardevermindering op 1 November 2016: R29 000
 - Waardevermindering vir November 2016: R600
 - Yskashandelaars sal op 1 Desember via EFO in Funzo Roomysfabriek Bpk se bankrekening inbetaal.

VRAAG 2 VERSOENINGS

(29 punte, 35 minute)

Die inligting hieronder behoort aan Tub Kruideniersware, 'n winkel wat alles wat eetbaar is van ontbytgraan, vleis, vars vrugte en groente tot lekkergoed en sjokolade verkoop. Tub Kruideniersware bank by Goue Bank Bpk en word besit deur Tubby Edwards. Hul jaareinde is op 31 Desember.

Hieronder is die November 2016-bankversoeningstaat wat deur 'n onervare boekhouer opgestel is:

Bankversoeningstaat op 30 November 2016

Debietsaldo volgens bankstaat	11 350
Uitstaande deposito	33 000
Uitstaande tjeks	
No. 577 (18 April 2016)	7 800
No. 823 (31 Julie 2016)	600
No. 1033 (28 November 2016)	5 000
No. 1035 (20 Januarie 2017)	750
Saldo volgens bankrekening	?

Bykomende inligting wat op die bankversoeningstaat betrekking het

- Tjek 823 is aan Claws Alive, 'n dierskuiling, gepos. Die skuiling het op 30 Junie gesluit vanweë 'n gebrek aan fondse.
- Tjek 1033 is aan 'n verskaffer, Die Ontbytgraanfabriek, gestuur.
- Tjek 1035 is saam met 'n vriend aan Tubby se suster wat in Kanada woon, gestuur. Hy het die tjek vir haar verjaardag in Januarie gedateer.

Die Ontbytgraanfabriek					
Rekeningstaat					
Tub Kruideniersware Waterway Flats Lakeside Way			Rekeningno.: 78 30 November 2016		
Datum		Besonderhede/Dokumentno.	Debiet	Krediet	Saldo
Augustus	15	Faktuur T57		7 500	7 500
September	28	Faktuur T89		8 300	15 800
	29	Kredietnota C40	2 100		13 700
Oktober	3	Kwitansie 895	7 300		6 400
November	10	Faktuur T108		5 600	12 000
	12	Kredietnota C47	1 400		10 600
	19	Faktuur T120		11 250	21 850
	28	Kwitansie 1055	5 000		16 850
		Lopend	30 dae	60 dae	90 dae
		?	?	?	?
BEPALINGS: 30 dae na datum van staat					
5% afslag indien binne 10 werksdae betaal					

Bykomende inligting met betrekking tot die krediteur se staat hierbo:

- Faktuur T108 is verkeerd op die staat opgeteken. Dit was in werklikheid vir R6 500.
- Faktuur T120 is aan Tub Meubelwinkel uitgereik.
- Tub Kruideniersware het op 30 November R2 000 via EFO in die rekening van Die Ontbytgraanfabriek inbetaal.

VRAAG 3 MAATSKAPPY-ONTLEDING

(41 punte, 50 minute)

MILADYS

Mr Price

sheet•street

loving your home!

[Bron: <www.mrpricegroup.com>]

GEKONSOLIDEERDE STATE VAN FINANSIËLE POSISIE

Vir die jaar geëindig 28 Maart 2015

	2015 Rm	2014 Rm
BATES		
Niebedryfsbates	1 364	1 137
Eiendom, masjinerie en toerusting	938	818
Ontasbare bates	426	319
Bedryfsbates	6 503	5 426
Voorraad	1 741	1 403
Handels- en ander ontvangbare rekeninge	1 998	1 771
Kontant en kontantekwivalente	2 764	2 252
Totale bates	7 864	6 563
EKWITEIT EN LASTE		
Ekwiteit	5 030	3 923
Uitgereikte kapitaal	263	198
Skatkisaandeletransaksies	(1 235)	(1 311)
Behoue inkomste	6 002	5 036
Niebedryfslaste	213	220
Huurverpligtinge	164	179
Lenings	49	41
Bedryfslaste	2 633	2 421
Handels- en ander betaalbare bedrae	2 169	2 020
Huurverpligtinge	56	47
Belasting	408	354
Totale ekwiteit en laste	7 867	6 563

Terminologie:

Huurverpligtinge: Dit is 'n vastetermyn- (en gewoonlik niekanselleerbare) huurooreenkoms wat die maatskappy aangegaan het, d.w.s. hulle het ooreengekom om die eiendom te huur.

Skatkisaandele: Aandele wat teruggekoop of weer verkry is deur die maatskappy wat dit uitgereik het.

	2015	2014
Opbrengs op aandeelhouersekwhiteit	51,47%	53,07%
Bedryfsverhouding	2,47 : 1	2,24 : 1
Vuurproefverhouding	?	1,66 : 1
Debiteure-invorderingstydperk	? dae	38,42 dae
Voorraadomsnelheid	?	6,35 keer
Verdienste per aandeel	917,3 sent	757,1 sent
Dividende per aandeel	580 sent	482 sent

Uittreksel uit die Gekonsolideerde Inkomstestaat

	2015 Rm	2014 Rm
Kleinhandelsverkope	17 285	15 227
Rente op ontvangbare handelsrekeninge	355	311
Lugtyd en verwante selfooninkomste	163	120
Ander bedryfsinkomste	192	159
Finansieringsrente ontvang	88	63
Netto wins na belasting	2 304	1 967

Kontantverkope het 80% van Mr Price se totale inkomste uitgemaak.

Uittreksels uit nuusberigte

Reuters en Bloomberg: 2 Junie 2015

Mr Price sal sy eerste toetswinkel in Australië betyds vir spitsfeesseisoenhandel teen die einde van 2015 open.

Reuters en Bloomberg: 1 September 2015

Die aandeel is vanjaar 7,5% laer, wat die waarde van die maatskappy op R58 biljoen (R58 000 000 000) plaas.

Suid-Afrikaanse verbruikersvertroue het tot 'n veertienjaarlaagtepunt gedaal namate werkloosheid van 25%, kragonderbrekings en stygende brandstofpryse kopers onder druk plaas.

Financial Mail: 10 September 2015

"Verkoopsgroei is beïnvloed deur lae vlakke van verbruikersvertroue, 'n paar swak modebesluite en die baie laat aanvang van die winter," sê 'n verteenwoordiger van die maatskappy.

Selfs al het die aandeleprys van Mr Price met 27% gedaal sedert die R280 hoogtepunt in April, is dit steeds relatief duur in vergelyking met sy mededingers.